

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1251/2021
29.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Ивана Делић, адвокат у ..., против тужене Републике Србије, Основни суд у Сомбору, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2776/20 од 12.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 29. септембра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2776/20 од 12.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору 5П1-590/19 од 02.07.2020. године, у ставу првом изреке усвојен је тужбени захтев. У ставу другом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2016. године до 31.05.2019. године исплати доспеле, а неисплаћене месечне износе у укупном износу од 181.637,43 динара са законском затезном каматом, ближе наведеној у овом ставу изреке. У ставу трећем изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2016. до 31.05.2019. године исплати доспеле, а неисплаћене месечне износе у укупном износу од 107.600,04 динара са припадајућом законском затезном каматом, ближе наведеном у овом ставу изреке. У ставу четвртом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 92.952,42 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2776/20 од 12.10.2020. године, у ставу првом изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен захтев тужиоца да му тужени исплати на име накнаде за исхрану у току рада за период од 01.06.2016. године до 31.05.2019. године у укупном износу по овом основу 181.637,43 динара са законском затезном каматом, а одбијен је и захтев за исплату трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за исти период у укупном износу од 107.600,04 динара са законском затезном каматом, а одбијен је и захтев за накнаду трошкова

поступка у износу од 92.952,42 динара. У ставу другом изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, али се она суштински везује за погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда. Наводима ревизије да су разлози пресуде неразумљиви и да другостепена одлука има недостатке због којих се не може испитати, односно да је противречна сама себи, указује се на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, што према одредби члана 407. став 1. Закона о парничном поступку не може бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу у Основном суду у Сомбору, распоређен на радном месту „ББ“, на неодређено време. У достављеним обрачунским листама зарада за тужиоца не постоје посебне ставке из којих би се могло закључити да су накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.06.2016. године до 31.05.2019. године обрачунате и садржане у исплаћеној заради. У утуженом периоду минимална нето зарада по сату, утврђена одлуком Социјално економског савета кретала се у висини од 121,00 динар до 155,30 динара за период од јануара 2014. године па закључно са септембром 2019. године. Износи накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора који представљају предмет тужбеног захтева обрачунати су током поступка од стране судског вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је пре ступања на снагу Закона о платама државних службеника и намештеника, запосленима исплаћивана накнада трошкова за топли оброк и регрес применом Општег колективног уговора, који у члану 30а прописује да запослени има право на додатак на зараду за месечну исхрану у току рада у висини од 20 % просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике и по основу регреса ако запослени има право на годишњи одмор у трајању од најмање 18 радних дана, у висини просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике, односно сразмеран део регреса уколико запослени има право на годишњи одмор у трајању краћем од 18 радних дана. На основу наведеног првостепени суд закључује да од момента ступања на снагу Закона о платама

државних службеника и намештеника (01.01.2007. године) није дошло до увећања зараде државних службеника и намештеника, услед чега државни службеник и намештеник чија би основна плата после 01.01.2007. године била мања од плате коју је имао 01.01.2007. године задржава плату коју је имао 01.01.2007. године, док његова основна плата применом тог Закона не достигне плату коју је имао 01.01.2007. године. Првостепени суд такође истиче да Закон о платама државних службеника и намештеника и Посебни колективни уговор за државне органе („Службени гласник РС“ број 95/2008) нису садржали одредбе о накнади трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, односно да је право тужиоца на исплату наведених накнада само деклараторно наведено у Посебном колективном уговору за државне органе („Службени гласник РС“ број 25/15, 50/15 и 20/18), те да тужени није доказао да је вршио обрачун и исплату по том основу, који обрачун је било могуће извршити на темељу ранијег Општег колективног уговора, како је то вештачењем обрачунато. У прилог наведеном првостепени суд истиче да је и чланом 48. Посебног колективног уговора за државне органа („Службени гласник РС“ број 38/19 од 31.05.2019. године) прописано да запослени може да оствари право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора од 2020. године ако се за такву врсту накнаде трошкова стекну услови у буџету Републике Србије, из чега недвосмислено произилази да ове накнаде нису урачунате у вредност коефицијента, те да исте припадају тужиоцу.

На темељу утврђеног чињеничног стања другостепени суд је извео другачије правне закључке, те налази да је Посебним колективним уговором за државне органе из 2015. године прописано да су у коефицијенту основне плате садржани и накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, те да није спорно да се из коефицијента основне плате за тужиоца у исплатним листићима не види који проценат или номинални износ представља предметне трошкове, али та чињеница не ствара основ за исплату предметних накнада, нити подразумева да део тужичевог коефицијента поуздано не садржи и предметне трошкове. Даље образлаже да се државни службеници налазе у посебном режиму радних односа и на исте се примењују посебни прописи у остваривању права, обавеза и одговорности из радног односа, па нема могућности супсидијарне примене одредби Закона о раду које се односе на општи режим радних односа у делу права државних службеника која су посебним прописима изричито регулисана. Стога је услед погрешне примене материјалног права првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев.

Врховни касациони суд налази да ревизија тужиоца није основана. Правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду.

Наиме, чланом 39. Закона о платама државних службеника и намештеника прописано је да се посебним колективним уговором за државне органе могу утврдити и друга примања државних службеника, према општим прописима о раду.

Посебним колективним уговором за државне органе („Службени гласник РС“ број 25/15, 50/15 и 20/18) важећим у периоду за који тужилац тражи предметне накнаде, чланом 29. став 1. и 2. прописано је да запослени има право на одговарајућу

плату која се утврђује у складу са законом, односно тим уговором, множењем коефицијента са основицом за обрачун и исплату плате, при чему се у коефицијенту у складу са законом којим се уређује начин утврђивања плата државних службеника и намештеника садржане и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Следом наведеног, државни службеници и намештеници могу имати право на посебну исплату ове врсте трошкова, само ако је то предвиђено Посебним колективним уговором или другим подзаконским актом. У конкретном случају, ни тада важећим Посебним колективним уговором за државне органе, ни Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ број 98/07 и 84/14) није предвиђено право на одвојену исплату запосленима у државним органима накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилном применом материјалног права закључио да не постоји законом прописани основ за одвојену исплату тужиоцу ове врсте трошкова, већ су наведени трошкови садржани у коефицијенту који се множи са основицом за обрачун и исплату плате, па је правилно одбио тужбени захтев као неоснован.

Следом реченог, без утицаја су ревизијски наводи да тужиоцу предметни трошкови нису исплаћени, с обзиром да је у конкретном случају посебним законом одређена висина коефицијента сваког запосленог државног службеника, те је исти одређен у складу са платним групама и платним разредима, а у самом коефицијенту су садржане накнаде тих трошкова, те нема законске регулативе која је предвидела њихову одвојену исплату.

Ревизијом тужиоца неосновано указује на другачије судске одлуке у погледу истог захтева, с обзиром да се у конкретном случају ради о правима државног службеника која су посебним прописима изричито регулисана, а не о запосленима који су општем режиму радних односа и на које се примењују одредбе Закона о раду.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану, применом члана 414. Закона о парничном поступку и одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић